

RAPOARTE ÎN SECȚIUNI

SOLUȚII DIGITALE ÎN VEDEREA ASIGURĂRII ORDINII ȘI SECURITĂȚII PUBLICE*

DIGITAL SOLUTIONS FOR PUBLIC ORDER AND SECURITY INSURANCE

CZU: 351.75:004(478)

DOI: 10.5281/zenodo.6616000

Ianuș ERHAN,
Dr. în drept, conf. univ., USM

Summary

The ICT domain intersects activities of all categories from MHA (Ministry of Internal Affairs), both of operational and functional natures. The activity of the divisions of the Ministry is unthinkable without a digital development, which should create opportunities for innovation and at the institutional level should maximize the use of data and governmental services for the benefit of citizens, and in the process of maintaining public order should offer security guarantees that are expected by the whole society.

Prioritizing this objective for the coming period can support the efforts of the institution in solving the problem of staff shortages, especially for the activities requiring the presence and direct involvement of the human factor.

The implementation in the Republic of Moldova of modern digital solutions would allow to achieve the objectives of increasing the safety of citizens and the development of the whole field that deals with ensuring of the public order and security and this implementation is absolutely indispensable in the context of both the challenges and continuous and permanent changes this field is facing and also the expectations of the citizens connected with achieving of a high level of public security.

Keywords: *public order and security, Police, digital solutions, Technological Modernization Program, „Safe City” concept, video monitoring of national trails*

** Studiu realizat în baza Proiectului „Modernizarea mecanismelor de guvernare axate pe protecția drepturilor omului” (20.80009.1606.15), în cadrul Laboratorului de Cercetare Științifică „Drept Public Comparat și e-Guvernare”, Facultatea de Drept, USM.*

Asigurarea ordinii și securității publice reprezintă una din prioritățile Guvernului Republicii Moldova care, prin structurile sale specializate, cum este Ministerul Afacerilor Interne, caută să identifice și să aplice cele mai eficiente forme și modalități de realizare a acestui obiectiv. Dezvoltarea continuă a sistemului național de ordine și securitatea publică este un proces asumat prin documentele de planificare instituțională, cât și documentele de politici publice de nivel național.

Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021 – 2022, în partea introductivă prevede expres că, a fost elaborat în vederea realizării obiective-

lor de dezvoltare durabilă setate în Programul de guvernare „Moldova vremurilor bune” [1], iar cu referință la Ministerul Afacerilor Interne determină „modernizarea instituției prin dezvoltarea noilor instrumente inteligente, în scopul creării confortului de siguranță și securitate”[2].

Se consideră pe bună dreptate că, domeniul TIC (tehnologiile informației și comunicațiilor) se situează printre principalele activități de suport din cadrul MAI, având caracterul transversal cel mai evident și dinamica de dezvoltare cea mai rapidă. Astfel, domeniul dat intersectează activitățile de toate categoriile din MAI, atât cele de natură operațională, cât și funcțională. Practic, în prezent, MAI nu poate fi conceput fără informatizarea cât mai deplină a activităților și, de aceea, domeniul TIC trebuie să beneficieze de atenția cea mai consistentă [3, p.194-195].

În sensul dat, în ultimii ani digitalizarea și automatizarea proceselor de lucru, cât și activităților operaționale a constituit o prioritate, de rând cu alte procese de transformare organizațională. În această perioadă au fost dezvoltate mai multe sisteme informaționale automatizate care să permită optimizarea proceselor de lucru. Setarea drept prioritate a acestui obiectiv pentru perioada următoare, poate sprijini eforturile instituției în soluționarea problemei deficitului de personal, în special pentru activitățile ce necesită prezența și implicarea directă a factorului uman.

Astăzi, tehnologiile informaționale se utilizează pe larg în activitățile MAI, cât și autoritățile și instituțiile subordonate acestuia. Astfel, activitatea subdiviziunilor ministerului este de neconceput fără o dezvoltare digitală care să creeze oportunități de inovare, la nivel instituțional să maximizeze utilizarea datelor și serviciilor guvernamentale în beneficiul cetățenilor, iar în procesul de asigurare a ordinii publice să ofere acele garanții de securitate așteptate de întreaga societate.

Prin angajamentele asumate în ultimii ani, atât în documentele de planificare interne, cât și documentele de politici publice, MAI și-a propus elaborarea, dezvoltarea și implementarea unor soluții digitale noi, cum ar fi: sistemul informațional de supraveghere video portabil „Camere de corp”, monitorizarea video a traseelor naționale, monitorizarea video a locurilor publice, crearea și dotarea echipelor multifuncționale cu echipament IT performant și aplicații utile, cât și dezvoltarea conceptului „Orașului sigur”.

Acest deziderat se bazează pe prevederile Legii cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, conform cărora angajații Poliției sunt implicați la realizarea activităților orientate la asigurarea și restabilirea ordinii publice, asigurării securității circulației rutiere, reacționării prompte și operative la evenimentele publice care își pierd caracterul pașnic și civilizat, patrulării locurilor publice și de agrement, precum și sporirii climatului de siguranță în societate [4].

Pentru asigurarea continuității și sustenabilității proceselor demarate în ultimii ani în cadrul domeniului de ordine și securitate publică, cât și protejarea interesului cetățeanului și prestarea serviciilor de calitate, a fost inițiată procedura de elaborare a mai multor documente de politici publice, și anume Strategia pe domeniul afacerilor interne pentru anii 2022 – 2030, Programul de ordine și se-

curitate publică pentru anii 2022 – 2025, Programul de prevenire și combaterea a criminalității pentru anii 2022 – 2025; Programul național de modernizare tehnologică a Sistemului de siguranță publică și rutieră pentru anii 2022 – 2024 [5, p.3].

În premieră, un proces distinct și dedicat propus spre realizare de către MAI este elaborarea și implementarea Programului de modernizare tehnologică a Sistemului de siguranță publică și rutieră pentru anii 2020-2023 și a Planului de acțiuni dedicat, care vine cu o abordare complexă pentru sporirea siguranței publice și rutiere, prin utilizarea sistemelor automatizate specializate de monitorizare, instrumentelor IT și de comunicații.

Implementarea Programului va consolida eforturile care sunt orientate spre promovarea unui mod de viață confortabil și în condiții de siguranță al populației, pe întreg teritoriul țării, precum și va contribui la atingerea următoarelor rezultate majore: creșterea gradului de securitate în societate, reducerea numărului accidentelor rutiere și a caracterului grav al acestora, prin îmbunătățirea disciplinei participanților la trafic, îmbunătățirea capacităților de reacție/răspuns în diferite situații de interes, automatizarea proceselor și diminuarea necesității implicării factorului uman, etc [6].

O componentă a Programului dat este reprezentată de **conceptul „Orașului sigur”**, care este un pilon esențial ce sprijină dezvoltarea orașelor inteligente din întreaga lume. Ele asigură securitatea și siguranța, care sunt necesare pentru a proteja cetățenii de riscuri și fapte antisociale, precum și pentru a atenua, pe cât este posibil, impactul dezastrelor naturale și al altor amenințări.

Implementarea soluțiilor conceptului „Orașului sigur” ar reprezenta următoarele beneficii: sporirea capacităților de prevenire și investigare a criminalității pentru a asigura securitatea anumitor grupuri/comunități de cetățeni (inclusiv grupurile vulnerabile, cum ar fi copiii, vârstnicii, minoritățile de orice gen, etc.); creșterea eficienței proceselor operaționale prin utilizare tehnologiilor de informație și de comunicație; asigurarea unui răspuns eficient și adecvat la situații de urgență (infracțiuni grave, situații excepționale, etc.); gestionarea traficului și a accidentelor rutiere; protecția infrastructurii critice (sisteme de transport, utilități, instalații guvernamentale și publice); gestionarea manifestărilor sociale și managementul securității publice; asigurarea siguranței evenimentelor publice de mare amploare.

Experiența altor state denotă că tehnologiile moderne eficientizează activitatea de menținere a ordinii și securității publice și permit atingerea avantajelor maxime în termen de eficiență, timp și calitate. Implementarea în Republica Moldova a acestor practici ar permite respectiv atingerea obiectivelor privind creșterea gradului de siguranță al cetățenilor, cât și dezvoltarea întregului domeniu dedicat asigurării ordinii și securității publice, lucru absolut indispensabil în contextul provocărilor la care acesta este supus.

În **concluzie** putem menționa că scopul implementării și utilizării diferitor sisteme informaționale și soluții digitale este realizarea unui serviciu profe-

sionist, eficient, care va determina exercitarea atribuțiilor funcționale în interesul cetățeanului, cât și al comunității, asigurând respectarea legii, a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, prin prisma competențelor ce revin MAI cu resursele disponibile.

Totodată, lucrul dat va îmbunătăți substanțial disciplina și controlul instituțional asupra proceselor operaționale de bază, va spori calitatea datelor și informațiilor generate în cadrul activităților realizate, va crea premise pentru schimbul eficient de date între MAI și alte organe de drept, va crește reacționarea la apelurile și sesizările cetățenilor, situație ce va duce, inevitabil, la diminuarea anumitor manifestări negative în domeniul ordinii și securității publice, cât și preîntâmpinarea comiterii diferitor ilegalități.

Referințe bibliografice:

1. Hotărârea Parlamentului nr. 88 din 06.08.2021 pentru aprobarea Programului de activitate al Guvernului și acordarea votului de încredere Guvernului. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 190 art. 201.
2. Hotărârea Guvernului nr. 235 din 13.10.2021 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 05.11.2021, nr. 266-272 art. 541.
3. Raport privind analiza funcțională a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Chișinău 2015.
4. Legea nr. 320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 01.03.2013, nr. 42-47 art. 145.
5. Nota de activitate a Ministerului Afacerilor Interne pentru anul 2021, Chișinău, 2022.
6. Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de modernizare tehnologică a Sistemului de siguranță publică și rutieră pentru anii 2020-2023 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia. [citat 09.03.2022]. Disponibil: <https://particip.gov.md/ru/document/stages/proiect-de-hotarare-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-programului-de-modernizare-tehnologica-a-sistemului-de-siguranta-publica-si-rutiera-pentru-anii-2020-2023-si-a-planului-de-actiuni-privind-implementarea-acestuia/7248>.